

Scientology Kerk Amsterdam niet aangemerkt als anbi

Instantie	Gerechtshof Den Haag, 21-10-2015 nr. 15/00009
Zaaknummer(s)	15/00009
Datum uitspraak	21-10-2015
Belastingjaar/tijdvak	2008
Trefwoorden	gelijkheidsbeginsel, zorgvuldigheidsbeginsel, algemeen belang, particulier belang, commerciële tarieven
Rubriek	Inkomstenbelasting diversen
Wetsartikelen	Wet IB 2001 - art. 6.33, Wet VPB 1969 - art. 16, Uitv.reg. IB 2001 - art. 41a, AWR - art. 5b
ECLI	ECLI:NL:GHDHA:2015:2875
Brondocumenten	Gerechtshof Den Haag 21 oktober 2015, nr. 15/00009
Formele relaties	Eerste aanleg: ECLI:NL:RBHAA:2012:2281, Bekrachtiging/bevestiging Cassatie: ECLI:NL:HR:2016:2665, Bekrachtiging/bevestiging
Auteur	dr. D. Molenaar
NTFR	2015/2954
Datum publicatie	19-11-2015
NTFR	

Samenvatting

Belanghebbende, de Scientology Kerk Amsterdam, houdt bijeenkomsten in het teken van de leer van de Church of Scientology. Ter bevordering van spirituele groei worden tegen donatietarieven auditing en trainingen aangeboden aan leden van de kerkgemeenschap van belanghebbende. Belanghebbende exploiteert een kantine en een boekwinkel, en geeft cursussen voor het oplossen van persoonlijke problemen en cursussen waarin deelnemers leren de structuur en de activiteiten van belanghebbende toe te passen in een zakelijke organisatie. Zij is een kerkelijke of levensbeschouwelijke instelling. Hof Amsterdam (17 oktober 2013, nr. 12/00652, NTFR 2013/2068) heeft belanghebbende als een anbi aangemerkt. De Hoge Raad (12 december 2014, nr. 13/05820, NTFR 2014/2937) heeft de uitspraak van Hof Amsterdam gecasseerd, omdat ook voor een kerkelijke of levensbeschouwelijke instelling geldt dat zij slechts dan als een algemeen nut beogende instelling wordt aangemerkt als haar werkzaamheden rechtstreeks erop zijn gericht enig algemeen belang te dienen en met het totaal van die werkzaamheden het algemeen belang minstens in gelijke mate als een particulier belang wordt gediend. Hof Amsterdam had hierover in zijn uitspraak geen beslissing gegeven.

Hof Den Haag overweegt na verwijzing dat als regel heeft te gelden dat activiteiten waarvoor een commerciële prijs wordt gerekend, zijn aan te merken als activiteiten die primair particuliere belangen dienen, ook indien en voor zover deze activiteiten een onderdeel vormen van religieuze beleving. Belanghebbende dient feiten en omstandigheden bij te brengen die tot het oordeel kunnen leiden dat zij voldoet aan de voorwaarden om als anbi te kunnen worden aangemerkt, in welk kader belanghebbende in het bijzonder haar stelling dient te onderbouwen dat de donatietarieven niet als commercieel behoren te worden gekwalificeerd. Belanghebbende slaagt hier volgens het hof niet in. Het hof concludeert na uitgebreide overwegingen dat ter zake van de auditing en trainingen sprake is van commerciële tarieven. Nu auditing en training tezamen meer dan 50% uitmaken van de activiteiten van belanghebbende, zijn derhalve haar feitelijke werkzaamheden in overheersende mate van commerciële aard. Dat ook een maatschappelijk belang van de werkzaamheden uitgaat, brengt het hof niet tot een ander oordeel, nu dit belang ondergeschikt is aan het particuliere belang dat belanghebbende met haar werkzaamheden dient. Ook ten aanzien van haar overige activiteiten heeft belanghebbende niet doen blijken dat deze het algemeen belang minstens in gelijke mate als een particulier belang dienen. Zij is er dus niet in geslaagd te doen blijken dat zij het algemeen

belang minstens in gelijke mate als een particulier belang dient. De stellingen dat belanghebbende in strijd met het gelijkheidsbeginsel, het EVRM, het IVBPR en het EU-Handvest de anbi-status is ontzegd, falen, en schending van het zorgvuldigheidsbeginsel is niet aannemelijk gemaakt. De inspecteur heeft belanghebbende op goede gronden niet als anbi aangemerkt, aldus het hof.

(Hoger beroep ongegrond.)

Commentaar

Deze uitspraak volgt na de verwijzing door de Hoge Raad van 12 december 2014, nr. 13/05820, NTFR 2014/2937. In mijn commentaar op die uitspraak schreef ik reeds over de punten die Hof Den Haag moest onderzoeken, namelijk het eventuele commerciële karakter van de auditing en training, en, bij een bevestigend antwoord, of nog wel voldoende het algemeen nut wordt gediend.

Het hof heeft in ieder geval duidelijk gemaakt dat de betalingen voor auditing en training geen giften zijn omdat er tegenprestaties tegenover staan. Dat neemt een belangrijk deel van het belang voor de Scientology Kerk Amsterdam (SKA) weg, dus de grootste angel is wel uit deze zaak. Maar de anbi-status blijft nog nodig voor de echte giften en andere bijdragen, zowel voor de inkomstenbelasting, de schenkbelasting als eventueel de erfbelasting.

Deze zaak gaat over een afwijzende beschikking van 16 april 2008, dus van vóór de Geefwet van 2012. Toch is die Geefwet van belang, want daarmee is veel verduidelijking gegeven door de wetgever, zonder een beleidswijziging te beogen, waardoor de parlementaire geschiedenis meer houvast biedt voor de beoordeling van de anbi-status. Het hof gaat daar echter helemaal niet op in en dat vind ik een groot gebrek, want de wetgever heeft zich zo uitgelaten dat bestaande jurisprudentie soms achterhaald blijkt te zijn. Op zijn minst had het hof die nieuwe wetsgeschiedenis moeten bespreken, ook als het zou vinden dat het nog niet van toepassing zou zijn op een zaak uit 2008. Nu zitten we opgescheept met een 'old school'-uitspraak, terwijl we inmiddels beter weten. Het gaat me om twee punten:

- Volgens de wetgever mag een anbi commerciële *activiteiten* hebben, mits de opbrengsten daarvan worden gebruikt voor de algemeen nuttige activiteiten. Het gaat dus niet om het met elkaar vergelijken van aantallen activiteiten, maar om de besteding van de opbrengst. Dat is een essentieel element van de Geefwet van 2012, maar dit werd ook al zo geuit door de staatssecretaris van Financiën in zijn brief van 9 juli 2009, VN 2009/37.21. Het was volgens hem geen nieuw beleid, maar een bevestiging hoe je commerciële activiteiten moet beoordelen voor de anbi-status. Ik begrijp niet waarom het hof nu toch wel de aantallen is gaan bespreken, want met het verlies van € 183.308 in 2008 en de winst van € 5.968 in 2007 kun je concluderen dat de opbrengsten geheel worden gebruikt voor de algemeen nuttige activiteiten. Hierdoor behoort de SKA dus de anbi-status te krijgen.
- En dan is het nog de vraag of er wel commerciële *tarieven* gehanteerd worden. Over dit begrip heeft Hof Den Bosch in de uitspraak van 9 juni 2011, nr. 10/00501, NTFR 2011/2775 bedacht dat moest worden vergeleken met tarieven van anderen, hetgeen werd bevestigd door de art. 81 RO-uitspraak van de Hoge Raad van 22 juni 2012, nr. 11/02888, NTFR 2012/1577. De wetgever was het met deze benadering echter duidelijk niet eens en heeft in art. 1a, lid 5, Uitv.reg. AWR 1994 invulling gegeven aan het begrip 'commerciële tarieven'. In de toelichting hierop staat dat juist niet moet worden gekeken naar anderen, maar uitsluitend naar de eigen instelling. Als de kosten hoger zijn dan de inkomsten, waarbij giften, donaties, subsidies en legaten buiten beschouwing mogen worden gelaten, is er geen sprake van commerciële tarieven. Het hof vergelijkt echter toch met anderen, waarmee dus de oude, vervallen jurisprudentie wordt gevolgd. Gezien de resultaten over 2008 en 2007 (zie hiervoor) heeft de SKA echter geen commerciële tarieven, zelfs zonder dat de (echte) giften en donaties uit de resultaten zijn gehaald. Kortom, ook op dit punt vind ik dat de SKA de anbi-status moet krijgen.

Helaas dus een ouderwetse uitspraak, waarin geen rekening is gehouden met verduidelijkingen die de wetgever later heeft gepubliceerd. Het lijkt mij de moeite waard als dat nog eens wordt voorgelegd aan de Hoge Raad.

[1]Dr. D. Molenaar is werkzaam bij All Arts Belastingadviseurs en verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Datum: 29-1-2020

Bron: <https://www.ndfr.nl/NTFR/Details/NTFR2015-2954>

Copyright - Sdu - Alle rechten voorbehouden.